

„Evangélium a sötét háttéren.” A fejezet Izráel (Júda) bűneit mondja el és az ítéletet, amelyet Isten végre fog hajtani. Ezen belül szólal meg ez a felhívó, ébresztő, kijózanító ige – azoknak, akik meghallják. Nem tudjuk, kik hallották meg akkor, nem tudunk egy emberről sem, aki Jeremiás ígehirdetéseire tért volna meg. De Isten ígéje örök, és ahogy Jézus mondta: „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (Jn 5,17), a leírt Ige is munkálkodik, és Isten akkor is, most is felhívni, ébreszteni, kijózanítani akarja az embereket.

Elhagyták Istent: ez a gyökere minden más bűnnek, ez az oka az ország állapotának és ezért készül Isten az ítélettel. Mivel elhagyták Istent, elkezdtek bálványokat imádni – mert nem lehet úgy létezni, hogy nem imádok senkit és semmit. Aki azt mondja, hogy nem imád semmit (ateista), az imádja a tudományt, az emberi erőt vagy jószágot; hiszi, hogy az fog megoldani minden problémát – mert nem lehet teljes reménytelenségben élni, abban, hogy semmi sem ad megoldást. Így magát imádja, magával dicsekszik.

De nemcsak az ateista imádja magát. A farizeus is, aki „böjtöl kétszer egy héten, és tizedet ad mindenből” (Lk 18,12). Magában, magához imádkozik, azzal dicsekszik, amit ő tesz.

A világ, az Istent nem ismerők ma is a saját bölcsességükkel, erejükkel, gazdagságukkal dicsekszenek. Miért éppen ezekkel? Mert ezektől várják az életet, a biztonságot, kényelmet, a világ „haladását”. Ne dicsekedjünk ezekkel – mondja az Úr. Mert ezek ideig valók, sőt Isten „idő előtt” is elveheti őket. Elveszi a bölcsességet: „akik azt állították magukról, hogy bölcssek, azok bolonddá lettek” (Róm 1,22) – és bálványokat kezdtek imádni. – Elveszi az erőt. A „Tűzszlopoddal jéghegyek között” könyvben van egy férfi, aki a saját izmait mutogatja és azt mondja: „itt az Isten”. Nemsokára megbetegszik és meghal. – Elveszi a gazdagságot. Ezért mondja: „ne gyűjtsetek kincseket a földön”.

A hívőknek ezt mondja: „változtatok meg értelmek megújulásával”. Valamikor mi is „sodortattunk a néma bálványokhoz” (1Kor 12,2), gyűjtöttük a kincseket a földön, emberek tanácsaihoz igazodtunk. Imádtuk magunkat, imádtunk más dolgokat. Büszkék voltunk arra, amit elértünk, vagy irigyek azokra, akik többet értek el. És most? – Attól kezdve, hogy Krisztuséi vagyunk, van mivel – van Kivel – dicsekednünk. „Aki dicsekedik, az Úrban dicsekedjék” (1Kor 1,31; 2Kor 10,17). Benne vagyunk. Őt látjuk mindennél nagyobbak, Őt dicsőítjük, de nemcsak magunkban, hanem dicsekszünk is vele – így van? Erre szólít fel itt Isten. Dicsekedjünk vele, ne szégyelljük Őt, mert Ő az Úr. Ne szégyelljük az evangéliumot, még ha bolondságnak tartják is.

„Azzal dicsekedjék, hogy ismer engem”: tudják meg, hogy Istent meg lehet ismerni, nem kell találgatni, hogy milyen, és nem kell saját isteneket kitalálni, nem kell magunkat imádnunk. Istent meg lehet ismerni, mert Ő is ezt akarja. Kijelentette magát: „én vagyok az Úr” (Jahve), a „Vagyok”, aki nem ideig való, mint azok a dolgok (vagy emberek), amikbe mi szoktunk kapaszkodni. „Aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok a földön”: nem a végső ítéletről beszél, hanem arról az ítéletről és kegyelemről, amit most a földön gyakorol. A kegyelemnek „most van az ideje” (2Kor 6,2), ezért amikor az Úr a kegyelméről beszél, az felszólítás, hogy most fogadjuk el, most kapaszkodjunk belé, most valljuk meg a bűneinket és ezzel együtt azt, hogy szükségünk van erre a kegyelemre. És ne felejtjük el, hogy ezen kívül is mindent kegyelemből kapunk tőle, mert nem érdemeljük meg. – Isten ítéletet és igazságot is „gyakorol” a földön. A bűn feletti ítéletet végrehajtotta az Ő Fián, és ezen keresztül adja az Ő igazságát. Nem kérhetjük számon rajta a saját igazságunkat: „hol volt Isten, miért nem tett igazságot itt és itt”. Bármennyire elárad a bűn, a bűnben lévő embert ma is hívja megtérésre. – „Mert ezekben telik kedvem”: abban, hogy megmenti a bűnös embert, megismerteti magát vele, új szívet és új

értelmet ad neki, hogy értse és tudja, hogy Isten valóban Úr. Olyan Úr, akit nem győzhet le semmilyen hatalom, és aki nem a fenyegetésével, hanem a szeretetével kormányozza az Övéit. Ezzel kell dicsekednünk: Isten igazságos, de megmenti az Övéit, és lehet az Övé mindenki, aki hisz neki.

Jer 15,16

Ha eljutott hozzám igéd, én élveztem, igéd vidámságot szerzett nekem és szívbeli örömet, hiszen rólad neveztek el engem, URam, Seregek Istene.